

23.04.23

ח"כ משה ארבל, שר הבריאות

מכובדי,

הנדון: סכנה מוחשית לפגיעה במאות אלפי מטופלים במקצועות הבריאות

אנו מייצגות אלפי קלינאיות תקשורת ומרפאים בעיסוק בישראל.

ראשית, ברכות על מינויך לשר הבריאות של מדינת ישראל בשנתה ה-75. אנו מאחלות לך הצלחה בתפקיד ועשייה פורייה לטובת בריאות הציבור בישראל, כמו גם טובתם של העוסקים בבריאות בישראל.

חשובה לנו התערבותך האישית בנושא שתי הצעות לתיקון חוק מקצועות הבריאות שהונחו על שולחן הכנסת, שתכליתן דריסת דרישות הסף לעיסוק במקצועות הבריאות דוגמת קלינאות תקשורת וריפוי בעיסוק – מקצועות אותן לומדים בישראל באקדמיה, בפיקוח מ"ג, ובהיקף של 3.5 שנות לימוד, 1000 שעות התנסות מעשית (פרקטיקום) ומבחן הסמכה מטעם משרדך. מדובר במקצועות רגישים ומדויקים מאוד, המשפיעים על איכות החיים של קשת גילאים מינקות ועד זקנה. לא בכדי נדרשים לימודים ממושכים, מפוקחים שכן טיפול לקוי עלול לעלות בחיי אדם! ההצעות המסוכנות הללו מעוררות חשש כבד בקרב נשות הטיפול והמטופלים עצמם, שמא ייכנסו למקצוע גורמים ללא פיקוח ויסכנו ברישיון וביודעין את בריאות הציבור, לצד יצירת מציאות של רפואה לעשירים בלבד ע"י נשות מקצוע מנוסות ומפוקחות שיקבלו בקליניקות פרטיות, ואילו ציבור שידו אינה משגת ייאלץ "להסתפק" בנשות מקצוע שלא עברו הכשרה מקפת ואינן מפוקחות כנדרש ע"י הרגולטור ולמעשה מסכנות את חייהן של המטופלים שלהן.

ההצעות לתיקון החוק מבקשות להכיר במי שיימו לימודי תעודה בסמינרים כמי שיכולות לעסוק במקצועות הבריאות, בטענה כי "אוכלוסיות שונות נמנעו מלהיכנס אל שערי האקדמיה וממילא אל שערי התעסוקה, מטעמים תרבותיים ואחרים", על פי מגישי ההצעה. "מטרתה של הצעת חוק זו היא להתמודד עם אתגר לאומי וחברתי, ולעודד אוכלוסיות אלו להשתלב בעולם התעסוקה".

עוד נטען בדברי ההסבר לאחת ההצעות כי: ב-2017 פרסם מבקר המדינה דוח ביקורת בנושא: "טיפולים בתחום התפתחות הילד". על פי הדוח נמצא כי קיים חוסר במטפלים במקצועות האמורים, בפרט בדרום הארץ.

הדברים האמורים אינם תואמים את העובדות בשטח: אלפי נשים חרדיות למדו ועדיין לומדות במסלולים ייעודיים למגזר החרדי, המוכרים על ידי האקדמיה, ועוסקות במקצועות הבריאות לאחר שהוסמכו ועמדו בכל כללי הלימודים וההכשרה. רק השבוע התבשרנו על פתיחת חוג לריפוי בעיסוק באוניברסיטת בן גוריון בשנת הלימודים הקרובה ולפני כחודש ימים על פתיחת חוג לריפוי בעיסוק במכללה האקדמית בצפת.

דומה כי יש כאן ניסיון לזרות חול בעיני המחוקק, ויתרה מזאת – לקדם הצעת חקיקה מסוכנת, שלא נעשית בתיאום עם הוועדה המייעצת למשרד הבריאות בנושא וללא התייעצות עם השדה המקצועי על הנעשה בשטח. מדו"ח שהוכן ע"י מרכז המידע והמחקר של הכנסת, עולה שברוב המוחלט של מדינות העולם שנבדקו, דרישת הבסיס לעוסקים במקצועות אלו הוא תואר אקדמי בלימודים מפוקחים.

הסוגיה העומדת לפתחו של משרד הבריאות היא סוגיה **מקצועית** הנוגעת לליבת העיסוק במקצועות הבריאות הקבועים בחוק. במסגרת החוק אף הוקמו ועדות מייעצות לכל אחד ממקצועות הבריאות, אשר תפקידן לייעץ לשר ולמנכ"ל משרד הבריאות בכל העניינים הקשורים לפיקוח ורישוי המקצועות הרפואיים הקבועים בחוק. האגודות המקצועיות מתנגדות לשינויים המוצעים אשר שומטים את הרציול תחת חקיקת החוק, עומדים בניגוד לו, ומעל לכל **מעוררים חשש אמיתי לפגיעה בבריאות הציבור**.

נוכח האמור לעיל, נבקש להבהיר מעל לכל ספק את עמדת האגודות המקצועיות:

1. הדיון בהצעות החוק צריך להיות מקצועי בלבד, ומתוך ראייה של שמירה של בריאות הציבור בלבד. יש לדחות עירוב של כל אינטרס אחר בדיון, ובכלל כך אינטרסים בתחום דיני העבודה. למען הסר ספק יובהר כי לעמדת האגודות המקצועיות **אין מחסור ממשי בעוסקים במקצועות הבריאות**¹;
2. הגוף הנכון והמוסמך לדון ולייעץ למשרד הבריאות באשר לקביעת עמדתו בנוגע להצעות החוק שעל הפרק הן הוועדות המקצועיות שהוקמו על-ידי המחוקק במסגרת החוק, והעמותות המקצועיות הפועלות בישראל עשרות שנים וליוו את הליכי חקיקת החוק; בוועדות מקצועיות אלו מוקצים 2 מושבים לנציגי העמותות המקצועיות, לפי לשון החוק, וזאת לצד נציגי האקדמיה ונציג מקצועי של משרד הבריאות.
3. המקצועות הרפואיים העומדים בלב הדיון הם קלינאי תקשורת ומרפאים בעיסוק – האגודות המקצועיות בתחום הן הח"מ, והן המייצגות את **השיקולים המקצועיים של כל מקצועות הבריאות**;
4. עירוב גורמים בעלי אינטרסים פוליטיים, שאינם מחוקקים, בהליכים אלו עומדת בניגוד לחוק ולהוראותיו;
5. אנו קוראים וקוראות לעירוב האגף לרישוי מקצועות רפואיים בסוגיה, כמי שאמון על הסוגיה במשרד הבריאות;

למשרד הבריאות בניהולך יש אחריות דרמטית למנוע את קידום תיקון החקיקה הנ"ל, בשל הסכנה הנשקפת לבריאות גופם ונפשם של מאות אלפי מטופלים במקצועות הבריאות, ואחריותך לבריאותם. אין ספק כי כניסתן של מטפלות לא מקצועיות באמתלת שווא עלולה לגרום לפגיעה בציבור, ולזילות כל מקצועות הבריאות ומי שייפגעו מכך יהיו אזרחי ישראל הזקוקים לטיפול מקצועי ומפוקח בשעתם הקשה.

¹ ככל הנראה קיים מחסור בעוסקים במקצועות הבריאות במערכות הציבוריות, אך זוהי סוגיה של תנאי שחר שהאגודות המקצועיות אינן עוסקות בה.

בסמכותך לפעול בכדי להשית את הפיקוח המקצועי של משרד הבריאות על תיקון חקיקה דרקוני שכזה, ולא לאפשר את קידום הצעת החקיקה מבלי שכל גורמי המקצוע הרלוונטיים ייתנו את דעתם על שינוי מהותי באיכויות ההכשרה והטיפול במקצועות הבריאות.

בשם הארגונים שאנו עומדות בראשם ובשם המרפאות בעיסוק וקלינאיות התקשורת בישראל, אנו מבקשות מבקשים שתפעיל סמכות זו.

בנוסף, אנו מבקשות להיפגש עמך ולהביא בפניך את טיעונינו המלאים כנגד מהלך, שהיה ויצא לפועל במשמרת שלך, יהווה בכייה לדורות.

בברכה,

ד"ר אסנת סגל	ד"ר ענת אלבז	רביטל גל
יו"ר האגודה הישראלית של קלינאי התקשורת	יו"ר משותפת של החברה הישראלית לריפוי בעיסוק	יו"ר משותפת של החברה הישראלית לריפוי בעיסוק